

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija parengė ir teikia:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Viešojo valdymo agentūros organizacinės formos pakeitimo ir Viešojo valdymo agentūros nuostatų patvirtinimo“ projektą;
- 2) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 20 d. nutarimo Nr. 1517 „Dėl įstaigų prie ministerijų“ pakeitimo“ projektą;
- 3) Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimo Nr. 292 „Dėl strateginio valdymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą.

Projektai parengti įgyvendinant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. spalio 5 d. posėdžio Nr. 54 protokolu, parengti ir pateikti Vyriausybei teisės aktų projektus dėl Viešojo valdymo agentūros (toliau – Agentūra, Viešojo valdymo agentūra) statuso ir pavaldumo, priėmus Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII 1316 pakeitimo įstatymą.

Nutarimų projektų tikslas – pakeisti Viešojo valdymo agentūros organizacinę formą – iš įstaigos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos į Vyriausybės įstaigą ir suteikti jai įgaliojimus atlikti Vyriausybės įgaliotos įstaigos funkcijas atsižvelgiant į nuo 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 (įstatymo Nr. XIV-1985 redakcija) (toliau – Įstatymas) nuostatas.

Vyriausybės įstatymo 29¹ straipsnio 1 dalis numato, kad Vyriausybės įstaiga steigama dalyvauti formuojant politiką ministrui pavestose valdymo srityse ir ją įgyvendinti. Atsižvelgiant į Vyriausybės įstatymo 22 straipsnio 8 punkto nuostatas, teisinio statuso ir organizacinių formų viešojo sektoriaus įstaigoms nustatymas yra Vyriausybės prerogatyva, kurią lemia konkrečiu visuomenės gyvenimo ir valstybės raidos laikotarpiu vykdomos politikos turinys. 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 36 straipsnio, nustatančio valstybės tarnybos politiką formuojančias ir įgyvendinančias institucijas, 2 dalies 8 punktas numato, kad Vyriausybės įgaliota įstaiga dalyvauja kuriant žmoniškųjų išteklių valdymo standartus valstybės tarnyboje ir teikia pasiūlymus Vidaus reikalų ministerijai žmoniškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje tobulinimo klausimais. Šios funkcijos priskirtinos dalyvavimui Vidaus

reikalų ministerijai formuojant valstybės tarnybos politiką. Pasaulio banko ekspertai pažymi¹, kad politikos formavimo ir jos įgyvendinimo funkcijų atskyrimas nerekomenduojamas tais atvejais, kai politikos nuostatos nėra aiškiai apibrėžtos, dažnai keičiasi, o formuojant politiką aktualu analizuoti kasdieninę įgyvendinimo patirtį. Siekis Agentūrai tapti modernia ir šiuolaikiškomis vertybėmis grįsta horizontalia įstaiga, padėti viešojo administravimo institucijoms ir įstaigoms priimti ir tinkamai adaptuoti atitinkamus sisteminio pobūdžio sprendimus galimas tik pavedus Agentūrai ne tik įgyvendinti atitinkamas funkcijas, bet ir suteikiant dalyvavimo politikos formavime funkcijas.

Pagal 2024 m. sausio 1 d. įsigaliojančio Įstatymo 36 straipsnio 2 dalies nuostatas Vyriausybės įgaliotai įstaigai (šiuo atveju – Agentūrai) pavedamos funkcijos, susijusios ne tik su vidaus reikalų ministrui pavesta valstybės tarnybos sritimi, bet ir su socialinės apsaugos ir darbo ministrui pavesta darbo santykių ir darbo apmokėjimo sritimi (pavyzdžiui, Įstatymo 36 straipsnio 2 dalies 8 punkte nustatyta funkcija – teikia pasiūlymus valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms žmogiškųjų išteklių valdymo valstybės tarnyboje tobulinimo klausimais). Atsižvelgiant į tai, priskirti Agentūros pavaldumą vienai ministerijai, kurios tik dalis kompetencijos susijusi su Agentūros veikla, būtų neproporcinga kitų susijusių ministerijų atžvilgiu.

Įvertinus Agentūros atliekamų funkcijų, susijusių su dalyvavimu formuojant valstybės tarnybos politiką, apimtį, pažymėtina, kad objektyviai būtina užtikrinti Agentūros funkcinį nepriklausomumą dėl pavedamos ypatingai svarbios srities – įstaigos vadovų paieškos, atrankos ir karjeros valdymo, kuriai vykdyti reikalingi aukšti skaidrumo standartai, nepriklausomumas ir bet kokios išorinės įtakos tikimybės eliminavimas. Naujojo aukštesniųjų vadovų korpuso formavimo ir valdymo tikslas yra pritraukti kompetentingiausius vadovus į valstybės tarnybą, kas įgyvendina Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72, projekto „Stiprūs ir atsakingi vadovai – valstybės tarnybos veidas“ nuostatas.

Be to, Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plane, patvirtintame Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, numatytos priemonės, susijusios su viso viešojo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymo ar atskirų valdymo priemonių, pavyzdžiui, viešojo sektoriaus specialistų mobilumas, vienodinimu, kas būtų priskirta Viešojo valdymo agentūros kompetencijai, tačiau nepatektų į valstybės tarnybos politikos sritį.

Agentūrai suteikus Vyriausybės įstaigos statusą, būtų išlaikytas Agentūros funkcinis nepriklausomumas ir užtikrinta, kad administracinių sprendimų priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai būtų nešališki. Šis strateginis sprendimas eliminuotų bet kokią interesų konflikto galimybę Agentūrai deleguotose srityse. Taip pat pagerėtų politikos formavimas valstybės tarnybos srityje, kadangi dažnai valstybės tarnybos klausimai yra horizontalūs ir susiję su kitų ministerijų kompetencijomis, taip pat politikos įgyvendinimas viešojo administravimo ir viešųjų įstaigų srityse – Viešojo valdymo agentūra užtikrintų Vidaus reikalų ministerijos visapusišką informacinį aprūpinimą minėtose valdymo srityse (Agentūra rinks ir sistemins informaciją apie viešojo sektoriaus pokyčius, atliks biudžetinių ir viešųjų įstaigų, kuriose dalyvauja valstybė ar savivaldybės, valdysenos, šalyje teikiamų administracinių ir viešųjų paslaugų kokybės, prieinamumo ir pasiekiamumo, taip pat kokybės vadybos, projekcinio ir procesinio valdymo metodų taikymo viešajame sektoriuje stebėseną ir pan.), taip pat Agentūra vykdytų gerosios praktikos sklaidą ir metodinės pagalbos teikimą.

¹ Pasaulio banko ataskaita. *Determining the Structure and Functions of Government: Program and Functional Reviews*, 2004, p. 23–24.

Atkreiptinas dėmesys, kad Agentūros statuso keitimas yra susijęs su Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 9.1.1 veiksmu „priimti Vyriausybės sprendimą dėl viešojo sektoriaus institucinės sąrangos (institucijų tinklo) ir viešojo valdymo procesų tobulinimo, įskaitant administracinės gebos stiprinimą per viešąją politiką įgyvendinančias agentūras, ir viešojo valdymo funkcijų peržiūros plano patvirtinimo“. Agentūros pavaldumo lygmens pakeitimas į Vyriausybės įstaigą atitiktų pažangių užsienio valstybių (pvz., Estija, Latvija, Airija ir kt.) praktiką.

Pagal Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 14¹ straipsnio 1 ir 3 dalių nuostatas Strateginio valdymo įstatyme nustatytų valstybės veiklos sričių ir joms priskirtų įstaigų, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, asignavimai tvirtinami atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme. Kai asignavimų valdytojas yra ministras arba jo įgaliotas asmuo, jo vadovaujamai įstaigai tvirtinami asignavimai gali būti priskiriami kelioms valstybės veiklos sritims pagal ministrui pavestas valdymo sritis. Valstybės veiklos sritims priskirtas įstaigas, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, nustato Vyriausybė. Atsižvelgiant į tai, kartu su teikiamų projektų paketu teikiamas ir Strateginio valdymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. balandžio 28 d. nutarimu Nr. 292, 12 priedo „Valstybės veiklos sritims priskiriamų įstaigų, kurių vadovai yra valstybės biudžeto asignavimų valdytojai, sąrašas“ patikslinimas, įtraukiant Agentūrą į atitinkamą valstybės veiklos sritį bei minėtos metodikos 15 priedo „Valstybės institucijų ir įstaigų, rengiančių valdymo programas, sąrašas“ patikslinimas dėl Agentūros į sąrašą įtraukimo.

Agentūros 2023 metams patvirtintas biudžetas sudaro 1 753 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur yra darbo užmokesčiui). Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministerijos praneštus maksimalius asignavimų limitus 2024 metais planuojamas biudžetas – 1 853 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur yra darbo užmokesčiui), 2025 metais – 1 731 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui), 2026 metais – 1 731 tūkst. Eur (iš jų 1 526 tūkst. Eur – darbo užmokesčiui).

Nutarimų projektai buvo pateikti derinti suinteresuotoms institucijoms: Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai. Teikiami nutarimų projektai patikslinti ir papildyti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktas pastabas bei pasiūlymus. Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma. Nutarimų projektai ir suinteresuotų institucijų pastabų įvertinimas papildomai suderintas su Finansų ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Teisingumo ministerijos išvadų rengėjais darbo tvarka. Nutarimų projektais nėra perkeliama ir (ar) įgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimų projektai teisės aktų nustatyta tvarka skelbiami Lietuvos Respublikos Seimo Teisės aktų informacinėje sistemoje, kurioje visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus. Kitų konsultavimosi su visuomene būdų nenumatoma.

Nutarimų projektai nenotifikuotini Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“, reikalavimus.

Nutarimų projektuose nepateikiama naujų sąvokų ir jas įvardijančių terminų, todėl jie nevertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Priėmus nutarimus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimų projektus parengė Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento Teisės taikymo skyriaus patarėja Ana Rynkun (tel. (8 5) 271 8423, el. p. ana.rynkun@vrm.lt).
PRIDEDAMA. Nutarimų projektai ir susiję dokumentai, 13 lapų.

Užsienio reikalų ministras,
pavadojantis vidaus reikalų ministrą

Gabrielius Landsbergis

Ana Rynkun, tel. (8 5) 271 8423, el. p. ana.rynkun@vrm.lt